

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po postu za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan pop. ej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 4. listopada, 1892.

List 45.

Govor pri novi maši č. g. Matevža Rihar-ja v Polhovem Gradcu 7. avgusta 1892.

Govoril njegov brat č. g. Franc Rihar, kapelan
v Železnikih.

(Dalje.)

Vsakdo naj nas ima za služabnike Kristusove
in delivce skrivnostij božjih. 1. Kor. 4, 1.

III.

Sv. maša se bliža k sklepu. Molil je mašnik za mertve... Oče naš... Jagnje Božje... Sedaj hrepeni mašnik vžiti pravo Mano, presv. Telo Jezusovo s Kervjo njegovo, ki je na altari, v spominu na Jezusove besede: „Moje meso je res jed in moja kri je res pijača.“ Mašnik poklekne, vstane in naznani svojo željo: „Kruh nebeški bom prejel in Gospodovo ime bom klical.“ Pa spozna svojo nevrednost in 3krat ponižno zakliče: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho...“ Naposled se blagoslovi s Telesom Kristusovim, rekoč: „Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa naj ohrani mojo dušo v večno življenje,“ ter ponižno in spoštljivo zavžije nebeški kruh življenja. Tu okuša duša mašnikova, kako sladak je Gospod: tu dobiva moč in tolažbo v terpljenji in bojih življenja, mir v skušnjavah. — Nato dvigne mašnik kelih, v katerem se lesketá sv. Rešnja Kri, misli hvaležno na neskončno ljubezen božjo, rekoč: „Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je podelil?...“ Zdaj z globoko ponižnostjo zavžije sv. Rešnjo Kri, ki je tekla iz ranjenega telesa Jezusovega in iz Serca njegovega... Mašnik je sedaj enega serca in enega duha z Jezusom; on čuti prav besede apostolove: „Ne jaz, ampak Kristus živi v meni.“ Ko je sebe osrečil mašnik, deli ta nebeški kruh tudi vernikom, ki ga žele. Iz rok mašnikovih prejmete kruh angeljski, kakor je Kristus rekel: Kedor

ta kruh je, bo živel vekomaj.“ Iz mašnikovih rok boste sprejeli, Bog naj vam da to milost, smertno uro tudi sv. popotnico, kruh močnih za težko pot v večnost. Vi ste hvaležni dobrotnikom, ki vam dajo telesnega kruha in živeža, zakaj bi ne ljubili in ne častili duhovna, ki vas brani s kruhom angeljev, ki daje dušam vašim večno življenje? Časti vredni so zato, ker v njih serce vsak dan pride Jezus kot gost!

IV.

Sv. puščavnik Evtropij je videl v prikazni, da ima vsak zakrament posebnega angelja varha in da je najsv. R. Telo Jezusovo izročeno v varstvo sv. Mihaela. Če je pa sv. Mihael nevidni varh tabernakeljna, je duhovnik njegov vidni angelj varh ter stoji pred njegovimi vratmi, kakor je stal kerub pred rajskimi vratmi. V sv. maši pri povzdigovanji je poklical Jezusa iz nebes, po zavživanji ga zapre v tabernakelj, vzame ključ iz njega, pristop do zaklenjenega Jezusa ima odsej samo mašnik. Njemu je Jezus popolnoma pokoren: on ga položi ali nese kamor hoče; nese ga k postelji umirajočega, ali pa v pozlačeni monštranci v procesiji, ali izpostavi, blagoslavlja z Njim navzoče ljudstvo. Ako bi cerkev začela goreti ali bi sicer žugala nečast Jezusovemu Telesu, ga je on dolžan nečasti rešiti tudi z nevarnostjo lastnega življenja. Duhoven je zares varh tabernakeljna. Jezus pa, ki ne ostane nikomur dolžan, je nasprotno njegov varh in največji prijatelj! Vsled vsakdanje obhoje z Jezusom postane vez med duhovnikom in Božjim Sinom vedno tesnejša, tako da goreč duhovnik naposled najde nebesa na zemlji — pred tabernakeljnom. Tu govori duhovnikova duša z Jezusom z otroško priserčnostjo, prav kakor otrok z očetom, brat z bratom. Ljub-

moji, verjemite mi, da duhovniku ni na rožah postlano, temveč da je on največkrat pribit s Kristusom na križ terpljenja in zaničevanja. Tu vidi nerodnost v družini, tam malomarnost starišev, tu zopet sprideno mladino, nemarne hiše, poboje, druge nerodnosti..., kako ga serce boli in peče. Ljudje mu dobrote plačujejo z nehvaležnostjo in surovostjo. Pač nima družega tolažnika kot Jezusa v tabernakelju: tje k svojemu nebeškemu sosedu se podá in ta mu krepča dušo, suši solze. Glejte sv. Frančiška Ksaverija, ki je po težavnem dnevnem terpljenju cele noči prečul pri Jezusu ter ondi dobival moč za novo neumorno delovanje, ali sv. Dominika, ki je polen ljubezni naslonil glavo tje na tabernakelj, iskajoč pri Jezusu tolažbe. Ljubi novomašnik, znabiti boš stanoval kedaj v samotnih gorah, daleč od sveta: posvetnjaku bi bilo dolg čas, ali ti se ne boš čutil zapuščenega: imel bodeš vedno blizo sebe najboljšega brata in tovariša, ponižnega Sinu Božjega — Gospoda v tabernakelju. Prišel bo marsikter samotni večer, ko se — prijatelji k prijaznemu pomenkovanju zbirajo in družine skupno posedajo krog družinske mize. Tvoja hiša pa bo prazna, ne boš ga imel prijatelja, s katerim bi se zaupno pogovoril. Kam se bodeš tedaj podal? Kje kratkega časa iskal? Svetujem ti, pojdi v cerkev pred tabernakelj, ondi boš našel ljubezen, kakoršne svet ne pozna. Pojdi k Jezusu! Ljudje so nehvaležni, prijatelji nezanesljivi, svet je hudoben, zemlja je kraj pregnanstva in življenje — kupa grenkobe. Pred tabernakeljom boš okušal sladkosti, kakoršnih svet dati nima. — Tiho bo v cerkvi, tudi v tvojem sercu bo postalo tiho in mirno. In iz tabernakeljna vunkaj ti bo klical gospod Jezus: Sequere me, za menoj! skozi terpljenje v večno veselje! Srečni smo mašniki, ker nas je Gospod postavil za varhe svojega najsv. Telesa, tega najdražjega zaklada na svetu. Daj Bog, da bi se na nas spolnile besede sv. Duha: Kedor je varh Gospoda, bo povelčan. (Preg. 27. 18.)

(Dalje nast.)

Pridiga o blagoslovljenji novih orgelj v Vipavi 18. sept. 1892.

Govoril P. Hugolin Sattner.

Vpričo angeljev ti bom prepeval, molil v tvojem svetem tempeljnu in slavil tvoje ime. Psalm. 137; 1. 2.

Sv. Tomaž Akvinski pravi, da ga ni naroda, ki bi imel svoje bogove tako blizu, kakor je nam blizu naš Gospod in Bog. V tempeljnu stare zaveze je bil Bog skrivnostno pričujoč v podobi oblaka, ki je napolnjeval najsvetejše; v naših cerkvah pa je božji Sin Jezus Kristus bistveno pričujoč v zakramentu

sv. R. Telesa. Dasi je bil Salomonov tempelj dragocen, vendar je bila njegova vrednost manjša od vsake katoliške cerkve, v kateri se hrani presv. R. Teló. Ker je tedaj v naših cerkvah shranjen tako dragocen zaklad, ne čudite se, da je sv. Cerkev od nekdanj kinčala in dičila bčžje hrame. Najlepši kinč je pač lep altar z veličastnim tabernakeljom; potem prižnica, križev pot, okusno slikane stene. A to je le za oko, uho hoče tudi kaj imeti. In ko človek stopi v cerkev, rad se ozre na kor, da vidi, kake so orglje po vnanjem, še rajši čuje njihov glas.

Preljubi Vipavski teržani! Vaša lična cerkev je dosedaj pogrešala dobrih orgelj. Po skerbi Vašega preč. gospoda dekana pa stojé danes nove orglje na koru, da odslej povelečujejo službo božjo in podpirajo cerkveno petje. Orglje je izdelal domač umetnik, g. Frančišk Goršič iz Ljubljane. To je njegovo 57. delo. Kjerkoli je postavil orglje, povsod so bili ž njimi zadovoljni in prepričan sem, da boste tudi vi vživali veliko veselja, kadarkoli se bodo orglje oglasile pri očitni službi božji. Orglje imajo 1164 piščali, 20 spremenov na dva igralnika. Preč. gospod dekan so mene povabili, da jih temeljito preskusim in vam o tej priliki govorim nektere spodbudljive besede. Govoriti sem se namenil o cerkveni glasbi, ker o tej stvari imajo ljudje še različne mnenja in nejasne pojme; vendar je glasba stvar, ki spada k očitni službi božji, ki je ž njo v najtesnejši zvezi. Kaj tirja toraj sv. Cerkev od pevskega kora, ali kakošna mora biti glasba v cerkvi? „Glasba v cerkvi mora biti sveta,“ to bodi predmet mojemu govoru.

I.

Cerkvena glasba mora biti sveta. Zakaj pa? Zato, ker ta glasba je za cerkev. Ni pa vsaka glasba, ki se izpeljuje v cerkvi, zato že cerkvena; marveč cerkvena je le tista, ki se cerkvi spodobi. Kaj pa je cerkev? Je-li cerkev zbirališče vernikov? Res, da je to, vendar ne samo to; cerkev je v prvi versti hiša božja, prebivališče kralja kraljev, gospoda vseh gospodov. Zavoljo tega se njena stavba zeló odlikuje pred družimi stanovanji, ona nadkriljuje hiše človeških otrok. Ako vprašamo, kaj se spodobi hiši božji, odgovori nam psalmist: „Hiši božji se spodobi svetost.“ Ps 92. 5. Zavoljo tega je altar svet, sveta so oblačila, svete so posode, sveta je voda v kropilniku, ker vse to je posvečeno po škofu, deloma po mašnikovih rokah. Sveta mora biti v cerkvi tudi glasba. In ker se ta ne dá tako posvetiti, kakor druge vidne stvari, skerbeti je zato, da je značaj glasbe svet, da so pesmiške melodije cerkvi primerne in dostojne. Papež Pj IX. so djali pri neki priliki: „Cerkvena glasba mora biti sveta;“ toraj sveta, pa ne posvetna; sveta, pa ne teatralna; sveta, ne pa počutna in razkošna; če pa sveta, tedaj plesna godba in vojaški marš ne gresta v cerkev.

Težko je pa določiti, kaj je sveto, kaj cerkvi primerno. Ljudje imajo v tej zadevi razna mnenja. Treba je toraj gotovega in zanesljivega merila, kaj je sveto, kaj cerkvi dostojno. In to merilo imamo, hvala Bogu. Cerkve dostojno je namreč to, kar cerkev sama hoče, kar ona zapoveduje. Ona določuje, katera oblačila so rabiti, in v kateri barvi: ona določi praznike in kako jih obhajati; tudi gledé glasbe gre njej prva in zadnja beseda. Skladatelj in pevovodja nimata določiti, kaj in kakó naj se v cerkvi poje, marveč sv. Cerkev daje določila.

Odgovarjam najprej na vprašanje: Kakšna ne sme biti cerkvena glasba? Sv. Tridentinski zbor prepoveduje v svoji 22. seji vsako lahkomišljeno in mehkužno glasbo. Malo besed, a dosti pomena. Poznejši škofijski zbori so stvar bolj jasno raztolmačili in prepovedali v cerkvi vsako glasbo, ki je vzeta iz opernih melodij ali svetnih pesmi, ali tako, ki je plesni godbi zelo podobna.*) Prepovedujejo tudi mehkužno glasbo, ki se laská ušesom, nima pa nobene notranje vrednosti; ali pa je silno šumeča, kakor vojaška godba. Veliki papež Benedikt XIV. povzema vsa ta določila in pravi, da v cerkveni glasbi ne sme biti „nič nesvetega, nič posvetnega, nič teatralnega.“

Sedaj pa nastane vprašanje: Kakšno glasbo pa tirja sv. Cerkev? Pred drugim tirja petje in sicer koralno petje, ki je cerkve lastno dete. Zraven tega pa priporoča sv. Cerkev tudi večglasno petje sè spremljevanjem orgelj ali brez njih. Bere se tudi v liturgicnih knjigah, da se mora pri slovesni službi božji peti v latinskem jeziku in sicer tiste besede, ki jih mašnik bere v mašni knjigi. Besede se ne smejo izpuščati, ne brez potrebe ponavljati, tudi ne krajšati. Domači jezik je pa dovoljen pri vseh družih opravilih, ki niso tolikanj slovesnega značaja.

Na tem mestu bi bilo zanimivo izvedeti, kaj sv. Cerkev zapoveduje gledé orgelj. Tako zvani Caeremoniale episcoporum, obrednik škofov, pravi, da naj se orglje rabijo vsako nedeljo in praznik izuzemši nedelje v adventu in postu; vendar se smé orgljati 2. nedeljo v adventu in 4. v postu. Orgljati je vsikdar, kadar škof, kardinal ali papežev odposlanec slovesno gre v cerkev ali iz nje. Skerbeti je pa za to, da orgljanje ni posvetno ali mehkužno, da so melodije in harmonije v soglasju s cerkveno resnobo. Ko bi tedaj kdo zahteval, da organist igra v cerkvi pred ali po božji službi ali med darovanjem kako okroglo ali marš, pregrešil bi se zoper cerkveno pravilo, grešil bi in se več ali manj vdeležil ptujega greha. Grešil bi pa tudi orgljavaec, ker bi vedoma zoperval cerkveni postavi. In dandanašnji, ko se toliko piše in podučuje o cerkveni glasbi, se pač nihče ne more izgovarjati, da ni poznal cerkvenih določil. Pri črni maši je sicer dovoljeno orgljati, toda ne s polnimi orgljami, marveč z bolj resnobnimi spremeni. Natanjčnša določila bi vas ne zanimala, zatoraj o njih ne govorim dalje, samo rečem, da so orglje od sv. cerkve sprejete in da imajo v cerkvi takorekoč domovinsko pravico, kajti več kot 1000 let se že rabijo pri očitni službi božji.

Razložil sem vam sedaj, kakšna da mora biti cerkvena glasba. Biti mora sveta, sveta resnoba jo mora prevevati skozi in skozi; tista resnoba, ki je prevevala očaka Jakoba, ko je na kraju ponočne prikazni postavil altar in zaklical: „Resnično, tukaj je hiša božja, so vrata nebeška.“ 1. Mojzes. 28, 17. Spolnujmo tedaj cerkvena določila, bodimo poslušni otroci sv. Cerkve, ker ona najbolje vé, kaj se spodobi hiši božji.

II.

Sveta bodi cerkvena glasba, ker ona povečuje najsvetejšo daritev, sv. mašo. Najbolj svečan in vzvišen trenutek v zgodovini človeštva, od stvarjenja sveta do sodnjega dné, je pač kervava daritev na gori Kal-

variji trenutek, v katerem je vskliknil božji Zveličar: „Dopolnjeno je,“ je nagnil svojo glavo in dušo izdihnil. Isti trenutek je središče vseh časovnih dob. Presveta Jezusova Kri, ki je tekla na križu, stakala se je v stari vek, ga očistila in posvetila; stakala se je pa tudi v novi vek, ga očiščevala in blažila. Svetniki v nebesih, ki se lesketajo v bisernem oblačilu posvečujoče milosti božje, tudi oni so sprejeli svoj blesk od kervave daritve na svetem križu.

Kaj je pa sv. maša? Po nauku sv. Tridentinskega zbora je sv. maša ista daritev, kakor na križu, samo način darovanja je drugi. Tam kervava daritev, tukaj nekervava. Sveti Milanski škof Ambrozij pravi: „Kristus sam se sedaj daruje po mašnikovih rokah, kakor se je daroval na sv. križu.“ In sv. Krizostom: „Na altarni mizi leži Kristus umorjen.“ Sv. Pavel pa piše do Korinčanov: „Kolikokrat boste jedli ta kruh in pili iz tega keliha, oznanovali boste smert Gospodovo, dokler ne pride.“ I. 11, 26.**)

Ta veličastni in skrivnostni dar ima povečevati glasba. Res je, da ga povečujejo tudi druge umetnosti, a nobena ni žnjim v tako tesni zvezi, nego glasba. Kar moli mašnik, to prepeva pevski zbor; mašnik pričinja Glorijo, Credo, pevski zbor pa nadaljuje. Skoraj bi se upal terdití, da se na koru ne poje nobena beseda, ki bi je mašnik ne govoril pri altarni Glasba je toraj v najtesnejši zvezi z daritvijo samo vprašam vas sedaj: Kaka bodi toraj glasba pri sv. maši? Ali ne sveta? Ko bi mi stali na gori Kalvariji in gledali v oterpreno okó Jezusovo in gledali v njegov blede obraz, kakšno glasbo bi si pač tedaj želeli, sveto ali posvetno? Ah, dragi poslušavci, pri sv. maši se godi ravno to, predstavlja se Kristusovo terpljenje in smert, v ločenih podobah kruha in vina; bi se li spodobila mehkužna, plesna glasba ali operne melodije? Pri sv. maši, ko se v novo daruje Jezusova Rešnja Kri, bi li bila na mestu glasba, ki odvrtače od križa in spominja svetnega veselja? Odgovor ni težak.

Dalje. Petje pri sv. maši je prav za prav molitev, in sicer slovesna molitev. Kadar hoče cerkev Boga na posebno slovesen način slaviti in moliti, tedaj poje; petje je toraj molitev. Molitev, ki jo mašnik opravlja pri altarni, naj na perotih glasbenih melodij puhti kvišku. O vzvišena ideja! Glasba pevskega kora je tedaj slovesna molitev, ki se dviga kvišku do prestola trojedinega Bogá. Ker je glasba na koru molitev, mora biti na vsak način sveta.

Pri daritvi sv. maše se vresničujejo besede psalmista: „Vpričo angeljev ti bom prepeval, molil v tvojem svetem tempeljnu in slavil tvoje ime.“ Krog tabernakeljna so zbrani sveti angelji Božji in v največji spoštljivosti prepevajo skrivnostno pesem: Svet, svet, svet. S svetimi angelji se družijo pevci na koru, in slavijo božje Jagnje, „ki je bilo umorjeno, in kteremu bodi hvala in čast in slava in oblast vekomaj in vekomaj.“ Apokal. V. 12, 13.

Pa če je sv. maša ponavljanje one daritve na gori Kalvariji, spodobi se, da je pevski zbor navdan tistih čuvstev, ktera so napolnjevala osebe, stoječe

*) O ko bi ljudje vedeli, bolje: ko bi ljudje pomislili, kaj da je sv. maša, da je namreč ravno tisti dar, kakor na gori Kalvariji, da se Jezus sam v lastni osebi daruje po mašnikovih rokah nebeškemu Očetu, da tukaj v resnici, če tudi skrivnostno, teče presveta Rešnja Kri, gotovo bi popustili ob nedeljah in praznikih vsa opravila, ki jih naklada gola lakomnost, in prišli bi počastiti svojega Odrešenika in prihodnjega Sodnika.

*) Ko bi n. pr. organist na melodijo pesmice „Po jezeru“ pel Tantum ergo, Genitori, bilo bi to popolnoma zoper cerkvena določila in obtežila bi vest.

pod križem, namreč: Mater Božjo, vtopljeno v morjé bolečin, sv. Janeza in pobožne žené. Glasba mora biti tedaj navdihnjena žive vere v križanega Jezusa, goreče ljubezni do njega, ki nas je ljubil in sam sebe dal za nas: izražati mora žalost in bolečino radi grenkega terpljenja Kristusovega; biti mora pa tudi polna hvaležnosti zavoljo zveličanja, ki nam je došlo po Kristusu Jezusu.

Preljubi! Ako se pevski zbor združuje z božjimi angeljci; ako izraža čutila, ki so napolnjevala pod križem stoječe osebe: tedaj nikdar in nikoli ne sme gojiti glasbe svetne, glasbe občutne, glasbe mehkužne; marveč gojiti mora glasbo sveto, čisto, resnobno, koja je vstani poveljčevati daritev svete maše.

Iz tega pa tudi sklepamo, kak duh ima napoljevati cerkvene pevce. Oni se morajo zavedati svoje visoke službe in ta zavest se jim mora poznati na vsem obnašanji. Prešinjati jih mora živa vera in goreča ljubezen do Bogá; ali kakor pravi kolinski koncil (1860, cap. 20): „Skerbé naj cerkveni predstojniki, da pusté le take pevce na kor, ki to, kar pojejo, tudi v sercu verujejo in v djanji spolnjujejo.

(Konec nasl.)

Če se smejo merliči smoditi in žgati?

Trupla mertvih, posebno še kristjanov, so častljiva. V življenji svetnikov pogosto beremo, da so verniki trupla mučencev velikrat z dragim denarom odkupovali od poganov, velikrat z nevarnostjo lastnega življenja jih otevali, ter jih potem častljivo pokopavali. Naši ameriški rojaki so spoštovanje do ranjcih letos s tem pokazali, da so pokojnega misijonarja Lorenca Lavtižarja dali iz Krovina izmed Indijanov čez veliko let prepeljali v mesto nove škofije Duluthske in so ga ondi pokopali z veliko slovesnostjo. Tudi je bilo že na tem, da bi bili našega rojaka dr. Naceta Knobleharja iz Neapola pripeljali v Ljubljano, kar pa se je zarad pritežnosti opustilo. In na dnevnem redu skoro so zgledi, da družine svoje drage, ako na tujem umerjó, dajo prepeljati na domače pokopališče in ga položiti v rakve, ktere imajo nalašč priravnane za družino.

Po kmetih imajo navado smoditi prešiče, in nekteri odveč modri učenjaki, ki so pa sami kosmatuhi v svojem mišljenji, tudi merliče hočejo smoditi in žgati... Ali je to prav, spodobno, ali je to dopuščeno?

Odgovor na to je, da vernemu katoličanu ni dopuščeno sežiganje merličev, delati ali celo vrvnavati in poročati za svoje lastno ali za družih žganje po smerti.

To je določil sv. odbor za obrede 19. maja 1886 in poterjeno je od sv. Očeta. Odlok tako-le govori:

Ljudje nekaj dvomljive vere, nekaj taki, ki se štejejo k framasonski ločini se z velikim natezanjem péhajo obnoviti pogansko šego o sežiganji merličev, in v ta namen isti ljudje vstanavljajo celo posebne družbe med seboj. Zarad tega so se mnogi cerkveni knezi in resnobno misleči kristjani bali, da z zvijačami in lisičnostmi teh ljudi bi se verniki utegnili dati premotiti, ter bi zlagoma pešali v cenjenji in spoštovanji do stalne kerščanske navade, ki je po slovesni rabi od cerkve posvečena, namreč, merliče pokopavati, in so želeli, da bi vendar za vernike imeli določno ravnilo pri rokah ter bi vernike mogli omenjenih

zalezovanj varovati. Prosili so torej naj bi preslavni zbor svete rimske in splošnje preiskave (inkvizicije) naznanil:

1.) Če je dovoljeno, pristopiti kot družbenik k družbi, ki si je postavila namen, pospeševati sežiganje merličev?

2.) Če je dovoljeno sporočati, da naj se lastna ali družih trupla sežigajo?

Na obé prašanji je sv. zbor odgovoril, da to ni dovoljeno in sv. Oče Leon XIII so oba odgovora odobrili in poterdili, da namreč to ni dovoljeno, in zapovedali so, da naj se ta odgovor naznani škofom, ki naj skerbé, da se vernikom na primerni način to naznani in pojasni, kako studenja vredna je zloraba, merliče sežigati, in da naj sebi izročene vernike na vso moč od tega odvrtačejo.

S tem je vprašanje za vsacega katoličana rešeno.

Stolpje.

III.

(Dalje.)

„Svetilo mojim nogam je beseda tvoja in luč mojim potam.“ (Ps. 118, 105.)

Najbolj razsvetljena je ona morska ožina med Francosko in Angleško katero imenujejo „rokav“ (canal „la Manche“); tu je na Angleškej strani 50 in na Francoskej 99 stolpov svetilnikov. Pravi mornarji neki terdó, da vsi ti svetilniki, nijednega ne izuzemši, so jako potrebni pri vožnji v temnih nočéh.

Isto terdó dandanes o šolah. Kolikor jih že je, vse so prepotrebne in še veliko več bi se jih hotelo imeti. Pa ravno po šolah, kjer se bistri duševno okó, se mnogokrat slabi telesni vid. Neki učenjak je preračunil, da je kratkovidnih učencev: v vaških šolah 1·4 %, v mestnih nižih šolah po 6·7 %, v naprednih 7·7 %, v realkah 19·7 %, na gimnazijah 26·2 %, dijakov v visokih šolah (na vseučiliščih) celó 60 %. „Čim slabejši na telesu so ljudje, tim več kričé liberalci: šole! šole! Čim več kurjih očés imajo na nogah, toliko tesnejše obutalo hočejo imeti.“ (Lukas: Schulmeister von Sadowa str. 150.) Isto skoro veljá o knjižnicah. V Aleksandriji je samó o velikem požaru, ko sta se Cezar in Pompej vojskovala, pogorelo 700.000 knjig. (Ammian XXII. 16, 13.) Zopet pozneje, ko so Arabci l. 641 se polastili mesta, in je bila v Aleksandriji še velika zaloga knjig in rokopisov, posebno iz kerščanske perve dobe, je ukazal kalif Oman požgati knjige po znani razsodbi: ako je v knjigah, kar je v Mohamedovem koranu, potem so brezpotrebne, ako pa ni tega kar je v koranu (turškem sv. pismu) tedaj pa so nevarne in protiverske in treba jih je uničiti. Res je silno velika škoda, vendar pa, ako ne bodo tudi zanaprej tu pa tam pogorele knjižnice, kako bodo poznejši učenjaki shajali s svojimi očmi, da preberejo vse te ogromne sklade preteklih vekov?“ (Sepp. Jerusalem II. str. 565.)

V nekih ameriških mestih, n. pr. v Evansville v pokrajini Indijana, imajo električno ponočno razsvetljava. Ta omotna slepilna luč je neki ptičem jako nevarna. Trumoma prileté iz gozdov ter se posebno v deževnih in soparnih nočéh zaganjajo v one visoke stolpe, iz katerih sveti omamna elektrika. Neke butajo ob steklo, druge zadenejo ob električne žice, in mnoge popadajo po tleh, kjer jih ali mačke pograbiyo

in požró, ali jih voda odnese v kanale. Pri vsakem stolpu pogine vsako noč 80 do 100 ptičev, in ker je samo v mestu Evansville 13 stolpov svetilnikov, je potemtakem najmanj 1000 ptičev vsakonočna žertva elektrike. Med njimi so lepopisani indigo-ptiči, senice, taščice, drozgi, škvorci, detali, itd., le vrabca ni ugle dati med ptičjimi merliči. Vrabec, prosták, se ne zmeni za elektriko, nego počiva v svojem zatišju, potem ko se je čez dan po cesti, ali na kakem dvorišču dobro našivil.

Ni-li to često podoba današnjih višjih učilišč, kjer se bolj omamno in za ukaželjno mladino čarovno sveti svetovna izomika in učenost? Mnogim čverstim mladenčem ugasne prava luč, sveta vera, in se vernejo iz visokih šol, učeni sicer a čestokrat z mervto dušo. Prosti kmetič, z živo vero in s svojim stanom zadovoljen, smé se v nekem oziru srečnejšega imenovati mimo mnogih brezverskih učenjakov.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana. (Nektera dela zlatarja g. J. Kregarja.) Kelih in patena za farno cerkev Prjedor v Bosni, darovan od preč. g. Ant. Jakšiča, župnika v pokoju v Kerškem, ves srebern, bogato okrašen in cizilirán, na kupi so 3 emalj podobe: Kristus na križu, Jezusovo in Marijino serce; na stojalu tudi 3 emalj podobe: Marija pomagaj, sv. Anton Puščavnik (patron g. darovavca) in sv. Jožef, kelih kakor s pateno vse prav dobro v ognju pozlačeno, stane 200 gld.

Monštranca za farno cerkev v Solčavi, vsa iz srebra, lunula iz 18 karatnega zlata, v gotičnem zlogu, na nji je 5 podob: Jezus dobri pastir, sv. Peter, sv. Pavel, in 2 angelčka; na stojalu so 4 evangelisti, vsa je bogato okrašena, cizilirana; na monštranci in lunuli je 52 pravih kamničkov, so namreč: rubini, smaragdi, safirji, ametisti, granati, almandini, in dijamanti — 4 dijamanti precejšne velikosti so na lunuli; križec na verhu monštrance je iz samih pravih kamenčkov, vsa je prav dobro v ognju pozlačena ter stane krog 1000 gld. Monštranca za farno cerkev v Zagradcu v najnovjšem gotičnem zlogu, vsa iz srebra, jako bogato okrašena in cizilirana; na sprednem delu, v prostoru za Najsvetejše so 4 emalj podobe: Jezusovo serce, Marijino serce, sv. Jožef in angel; nad držajem je podoba Marija čistega spočetja; na vsaki strani z enim klečečim angeljčkom; na stojalu so 4 evangelisti, vse je ročno delo, tudi ima več pravih kamenčkov: almandinov, ametistov in granatov; vsa je prav dobro v ognju zlatena ter stane krog 650 gld. Ciborij, za družbo Jezusovo v Ljubljani, ves srebern, v romaničnem slogu, bogato okrašen cizilirani križec ima na sredi vdelan pravi kamenček, skozviden ametist; na kupi, deržaju in na stojalu je vrezano z romaničnimi čerkami, ves je v ognju pozlačen ter stane krog 250 gld.

Marijanišče v Ljubljani doveršeno. Naj pove tudi „Danica“ svojim p. n. bralcem veselo vest, da je deško (privatno) sirotišče Marijanišče na Spodnjih Poljanah h. št. 36 in 38 sedaj doveršeno, in da je bil zadnji dostavek 20. p. m. blagoslovljen. V tem zavodu je sedaj 4razredna ljudska šola, na kateri podučujejo šolske sestre, hišni vodja je v. č. gospod dr. Lampe,

gospodarstvo pa vodi umno in spretno gosp. Lašan, blagajnik pri c. kr. deželni blagajnici.

Leta 1876 je vstanovil nepozabni dr. Gogala Vincencijevo društvo v Ljubljani. Z bistrim očesom je kmalo spoznal, da je pred vsem treba skerbeti za vzgojo mladine. Že drugo leto je pričel zavetišče za šolsko mladino, kjer se je bavila po šolskem poduku in o prostih dneh. V oporoki je volil bivši mestni župnik Gustav Köstl lepo svoto Vincencijevemu društvu. S temi in z drugimi darovi se je nakupilo dvoje hiš, št. 36 in 38, in Vincencijevo društvo je imelo sedaj lastni dom.

A hiši ste bili premajbni, treba je bilo zidati in prezidavati. Poderli so najprej hišo št. 36 in postavili na mestu poderte novo, zalo poslopje, in l. 1882, 12. novembra, so pokojni knezoškof dr. Pogačar to poslopje slovesno blagoslovili. Vže l. 1883 je bilo v poslopji 60 gojencev. Dne 13. julija l. 1883 so presvitli cesar obiskali ta zavod, pohvalili poslopje in za dozidavo prilično obljubili donesek iz deržavne loterije, katerega zaupljivo pričakujemo.

Dne 4. maja 1884 je Bog s tega sveta poklical vstanovnika dr. Janeza Gogalo; namesto njega je bil za predsednika Vincencijevih društev tedaj tudi za glavnega vodjo v Marijanišču izvoljen ml. gosp. proš. dr. Anton Jarc, katerega je čakalo ogromno delo, da zverši začeto delo in spopolni. Kakor ranjkemu dr. Gogoli, je bil tudi novemu predsedniku neutrudljiv sotrudnik g. Lašan. Poklicane so bile šolske sestre tretjerednice sv. Frančiška, ki so vsled odloka slavne c. kr. vlade in s privoljenjem prečastitega knezoškofijskega ordinarijata prevzele šolski uk na tedanji 2razredni šoli in vzgojo mladine. Gledé na to, da je molitev najboljše vzgojevalno sredstvo, lotilo se je opravništvu zavoda l. 1885 zidanja domače hišne kapele s pripomočjo gospejskega odseka, in 16. novembra istega leta so sedanji premilostljivi knezoškof blagoslovili to kapelo, v kateri se sedaj vsaki dan sv. maša bere za žive in mertve dobrotnike tega zavoda, in ves zavod je sedaj nekako podoben dobro vredenemu samostanu, kajti ob določenem času pripelje vodja dr. Lampe svojo mnogobrojno družino v kapelo, tam z njimi moli in potem jim mašuje. Večkrat ste pa tudi po dve sveti maši, posebno takrat, kedar imajo Vincencijevi bratje skupno božjo službo in sv. obhajilo. Dobrotljivi Bog pa ne zapusti teh, ki vanj zapupajo, kapela z vso opravo je stala 14.000 gld., in v letu in dnevu je bilo vse poravnano, in dr. Lampe se je nastanil v Marijanišču, kjer je duša vsemu notranjemu življenju in gibanju.

Za Marijanišče se je oglašalo leto za letom več prosivcev. Leta 1889 so poderli še drugo hišo št. 38, a to in prihodnje leto vzdali so vso hišo na ulice. Stalo je vse poslopje z gospodarskim vred do takrat nad 114.000 gld.

(Konec nasl.)

Spominjajte se ubogih duš!

(Konec.)

Mislim, da bje to noč za nas zadnja ura! — Precej so poslušali vsi prijateljski opomin ter glasno molili iz dna serca tri očenaše in češenamarije za duše v vicah. Nato plazili so se še nekaj časa čisto utrujeni med drevesi; kar nenadoma pa zakliče neki glas iz daljave: „Stojte! Za božjo voljo! stojte! če ne, zgubljeni ste!“ — Kakor okamneli ostali so vsi

ta trenutek pri miru. Na čelu tužne družbe gredoči mož pa je zapazil v daljavi pred seboj duhovna v frančiškanski obleki, kateri jim z je lučico naproti šel. „Glej tam,“ reče tujec, „strašen prepad, proti kateremu greste; še nekaj trenutkov in vsi bi bili v globočino zginili. Poglejte zaupno gori proti nebesnim višavam! Ali vidite, kako se zopet prikazuje lepo sinje nebo in kako vam hoče luna z zvezdicami zopet pot kazati? Tam na desno je pot, ki vas kmalu pripelje do človeških stanovanj! No — idite v Božjem imenu! — Kako osupnjena stala je družba, ko je vse to videla in slišala. Naposled oglasi se eden gospodov in si derzne poprašati: Povejte nam vendar, častitljivi oče, kateri vzrok vas je v tako viharni noči pripeljal v temni gozd? Ali imate morebiti bolnika, ki se je hotel združiti z ljubim Bogom, ter mu bodele podelili tolažbo sv. Cerkve? Ali pa je bila celo uslišana naša skesana molitev pri Bogu in ste vi kot naš rešitelj prišli? — Spoštovani duhoven povzdigne pobožno roke, se ozre proti nebu in odgovori: „Dragi, ljubi prijatelji v Kristusu! Spominjate se, da ste bili danes, ne le davi pri sv. maši, temveč tudi večkrat povzdignili ste molitve in pobožne vzdihljeje za uboge duše v vicah ter prosili Očeta usmiljenja milosti. Razun tega ste serčno molili vsi dávi v samostanu pri rakvi umerlega duhovna in prosili ljubega Boga za blagor njegove duše. Vsled vaše tako serčne in pobožne molitve odperla mu je božja ljubezen in očetovska dobrotta vrata nebeške ter mu podarila krono zveličanih. Tudi sam sem eden tistih, kterege ste iz plamenov vic rešili in sprejel sem od darivca vsih dobrot ukaz, osebno se vam zahvaliti, ob enem vas pa tudi oteti strašne smerti. Hvaljen bodi Gospod vojnih trum!“ — In božji poslanec je zginil. — V tem trenutku razsvetil je mogočen žark stezo, po kateri jim je bilo hoditi, da so se oteli v tistih smertnih stiskah. Hvaleč pota previdnosti Božje, silno ginjeni prišli so tovariši tako nesrečnega izleta proti polnoči do neke na planini stoječe samotne lovske hišice, kjer so jih prijazno sprejeli in pogostili; drugi dan spremil jih je gozdar do konca gozda. Čez malo dni, vernivši se v domačijo, videli so zopet svoje ljube svojce in domače oni, kateri so bili že tako blizo smerti. — Bog, usmili se ubogih duš v vicah.

Janez Repič.

Turki v Štengah.*)

Et liberabo te in die illa, ait Dominus, et non traderis in manus virorum, quos tu formidas, sed liberabo te et gladio non cades: quia in me habuisti fiduciam. Jerem. 39, 17, 18.

(In rešil te bodem oni dan, govori Gospod, in ne bodeš predan v roke možem, katerih se bojiš, ampak rešil te bodem in pod mečem ne bodeš padel, ker si stavil v me svoje zaupanje. Jer. 39, 17, 18.)

Poglej, kako žaré tam gôr verhovi,
Kako gori nebo v noči temnini,
Kaj vender ti pomenjajo kresovi,
Kaj značijo naj pač ljudem v dolini?

*) Štenge se imenuje soteska med Bohinjem in Bledom. Turek je šel baje ob levem Savinem Bregu po stari cesti, katere sledovi se še dobro poznajo.

Radósti ljudske niso to znaniki,
To znamenja so žalosti, nesreče,
Da narod v stiski biva zdaj veliki,
Gromade te oznanjajo goreče.
V deželo turške so prihrule čete
Morit ljudi in ropat mest zaklade,
Pustošit cerkve — božje hiše svete,
Nabirat za sužinstvo deve mlade. —
Ko veter vroč na jutru veti začne,
Oblak kobilic dvigne se poguben;
Le-té na polje planejo vse lačne,
In v kratkem list vsakteri je oskuben.
Tako pride Turek v naše zemlje,
Teptá s kopitom našo domačijo,
Kar vgaja mu, to vse seboj si jemlje.
Puščavo pušča nam in podertijo. —
Kjer bleškega gradú stojé zidovi,
Kjer hram je na otoku Deve Božje,
Tam divji že se čujejo glasovi,
Razlega jok se, žvenketá orožje.
Oj dvigni val mogočni se jezera,
Nevernika pogrezní v globočino,
Naj polna bo krivic že groznih mera,
Maščuj jezero milo domovino....!
Že turek je doveršil kruto delo,
Spremenil Bled je rajski v pogorišče,
Šterli zidovje k nebu začernelo,
Domovja kje naj zdaj kristjan si išče?!
A še kervi je žejen Ahmet-aga,
Je željna ropa še njegova četa,
Dovolj le-tá ji ni še kruta zmaga,
Si v divjem sercu novih še obeta. —
Kjer aga svoje je razpel šotore,
Tam roga bojnega zdaj glas zapoje,
Kak tužno pač odmeva glas od gore,
Kličoč pred ago divje turške roje!
Besede te zdaj aga četam reče:
„Živí naj alah, smert kristjanom bodi!
Zato le v roke zopet ostre meče
In smert kristjanom naj veljá povsodi!
Prisego mojo čujte janičarji,
Prisego čujte hrabri mozlemini:
Ko hribi zažaré v večerni zarji,
V Bohinjski biti nam je že dolini.
In čuj, o alah, mojo govorico:
Še predno nagnil dan se bo k večeru,
Zobati mora konj že moj pšenico
Pri žertveniku cerkve pri jezeru!“ —
Prisego to je divja četa čula,
In „smert kristjanom“ zaori ji z gerla
In proti Štengam se besneča vsula.
Da cerkev kristijanom bi poderla. —

* * *

Ko vest začul je Bohinj o nesreči,
Da približuje Turek se neverni,
Prinesel vest je sel berzoleteči, —
Zaplakal Bohinj v stiski je nezmerni.
A kje pomoči jaden naj si išče,
Zaslombe kje naj najde in podpore...?
Pohitel v božje plašen je svetišče,
Naj On pomôgel bi, ki vse premore.
Usliši, Stvarnik našo Ti molitev,
Tako molilo ljudstvo je goreče,
Z nebes nam pošlji milostno rešitev,
Da meč nas turški ostri ne poseče!

O čuvaj, svoje Oče, nas otroke,
 Glej, k Tebi se obračamo zaupno,
 In reši turške nas hudobne roke,
 Ki gnati hoče v sužnost nas brezupno!

* * *

Ko ljudstvo verno v cerkvi je molilo,
 Da rešil ljubi Bog bi dom nesreče,
 Dospel že Turčin je z mogočno silo
 V sotesko med goré v nebo kipeče.
 A glej, prošnje je vslišal Oče vnete,
 Solzé oterl je čedi zvesti dragi,
 Postavil mejo zlobi turške čete,
 Načert je zlobni vničil Ahmet-agi.
 Na mah se siva omeči skalina,
 Hudobe turške več nositi noče,
 Pogreza, vdira noga se Turčina.
 Naprej jezdit več mu ni mogoče.
 Prevzame strah, trepét sedaj Turčina,
 Nazaj prestrašen konje berž oberne.
 V globoko plah Turčijo se poverne:
 Bila je naša rešena dolina.

Pogodovce Mar. Tine

Opomba: Zgodovinskih podatkov o tem turškem poskusu priti v Bohinj sicer nimamo. Vendar ni neverojetno, da ne bi bil poskušal priti Turek tudi v Bohinj, zlasti, ker je tako pogosto prihajal na Kranjsko ropat in požigat. Tako je na priliko že l. 1477 meseca januarja ropal na Bledu. Lahko je toraj mogoče, da je sklenil ogledati si tudi Bohinj. Da ni imel pri tem takih namenov, kakor jih imajo današnji turisti, ki prihajajo k nam, si vsak lahko misli, kdor le malo pozna turško „maniro.“

Razgled po svetu.

Dunaj. (Neslišano.) Brezversko liberalstvo je prederzno do skrajne meje, ako se mu začne prijenjevati. To je pokazal zlasti dunajski okrajni šolski svét, ki je bil nedavno zapovedal, da v ljudskih šolah pri šolski molitvi smejo otroci sicer znamenje križa narediti, dotičnih besed pa ne smejo glasno govoriti. Katoliški listi se ne morejo načuditi nad toliko prederznostjo. Stuttgartski „Sonntagsblatt“ 30. oktobra k temu pravi: Se vé, da vsak, ki to sliši, bode rekel, da kerščansko prebivalstvo, ki v nemarno prenaša toliko sramoto, ktera kerščanski zavednosti dopusti tako pošastvo v obličje biti, je moralo s svojo vero globoko že zabresti. To pot pa je vendar znati, da se je en del prebivalstva oserčil, povzdignil in protestiral, ker vsled nastalega hruma in serda je državni poglavar overgel bogoskrunski ukaz neverskega okrajnega šolskega svetovalstva. To počenjanje je silno žalostno znamenje, ker sploh se je Avstrija cenila še za kerščansko, tudi še za katoliško deželo; zdaj pa se šolski vrad glavnega mesta zraven sedeža ministerstva smé prederzniti tem katoliškim otrokom prepovedovati, da bi ne smeli izrekati besed od znamenja sv. križa! Zdaj naj pa kdo še praša, zakaj da v Avstriji (s šolstvom) gre navzdol. — Avstrijski škofje, ki so ravno ob času tega slučaja bili na Dunaju zbrani zaradi konference, so to priliko v to porabili, ter so čversto protestirali zoper avstrijske šolske razmere. Tako omenjeni list. — Kdo vé, kaj se bo še slišalo s tega dunajskega „ditesovanja“?

Videl sem na velikem evropskem parabrodu med mnogim ljudstvom tudi dva turčina, ktera, ko je prišel čas njune molitve, sta na najbolj očiten kraj barke pogernila plahto, se proti Mekki obrnili in opravila svoje molitve, in noben kristjan se ni nad tem spotikal; v Avstriji pa, kjer je čez 90 odstotkov katoličanov, bi se zaradi kacic drugoverskih pobov katoliški dečko še ne smel glasno pokrižati!

V Hamburgu, kjer še zmeraj kolera gospoduje, to dobo čez 10 usmiljenih sester bolnikom streže po bolnišnicah, barakah in hišah. Ob času hudih stisk se kaže, kdo in kje so pravi prijatelji človeštva. Hamburg, na Nemškem prvo in v vsi Evropi tretje trgovinsko mesto, ima blizu 300.000 prebivalcev, skoro samih protestantov in judov. Katoličanov je primeroma malo, — in glejte: blage katoliške redovnice vsim z veseljem strežejo. Kdo vé, koliko hudega so ravno marsikteri bolniki v zdravih dnevih zoper te dobre duše govorili, in zdaj jim one hudo z dobrim povračujejo.

Šibe! Strašna je bila lakota v Rusiji, potem je manj strašna kolera, ki še vedno udeluje. Nato je prišla na versto Indija; že velik del britanskih Indijanov je pobrala lakota. Ta strašni glad je nasledek lanske slabe letine. Že pred malo časom, kakor so naznanjali, se je štelo izstradanih na milijone! Ni le pomanjkanje živeža, ampak tudi vode tega krivo. Neredno je deževanje, studenci, potoki, reke so se vsušile. Tako v daljnih krajih; zdaj pa tudi našim krajem žugajo hude šibe. Na Ogerskem in v Galiciji se kolera vedno bolj razširja; v občini Toth je že nedavno zbolelo 16 za kolero in so skoro vsi umerli, sili pa tudi naprej proti nam. Po velikem delu naše dežele je razširjena neka huda griza, ki veliko ljudi pobira, posebno pa otrok. — Potreba je molitve in pokore, splošnje pokore, da bi se večni pravici zadostovalo. „Peter (namestnik Kristusov, papež) je še zmeraj v ječi: verniki pa premalo molijo, da bi bil rešen; lažnjivi liberalizem s strupeno terdovratnostjo dalje sili in spodkopuje vero, kerščansko življenje, spoštovanje do duhovstva. Tedaj: molitev, pokoro!“

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec november (listopad).

a) Glavni namen:

Irci.

b) Posebni namen:

8. **S. Vilhad.** Škofovska volitev v Olomucu. Severni misijoni. Mir in vdanost v voljo božjo o hudih skušnjavah. Odvernitev očitnih pohujšanj.

9. **S. Erfo.** Boritelji za pravice Božje in njegove sv. Cerkve. Milost odkritoserčne ljubezni do sovražnikov. Stanovitnost za novo spreobrnjenje.

10. **S. Andrej Avola.** Zunanji misijoni. Duhovni za goreče spolnovanje svojih dolžnosti. Zmaga nad hudimi grehi iz navade. Kupčijske zadeve.

11. **S. Martin škof.** Pospešitelji molitvenega apostoljstva. Obrnitev pred nalezljivimi boleznimi. Hudo skušana družina.

12. **S. Martin papež.** Sv. Oče. „Duhovni in obhajanci.“ Srečni konec zelo zopernih družbinskih zadev. Božji blagoslov za novoporočene.

13. **S. Stanislav Kostka.** V veri in nrávi skušana mladina. Jezusova družba. Redovni novicijati.

14. **S. Josyf.** Rusko in Poljsko. Kerščansko prestrojenje srednjih in visokih šol. Spreobnritev mnogih brezbožnih sterišev. Učna mladina.

15. **S. Leopold.** Habsburška hiša. Kerščansko prenovljenje Dunaja. Težavne zadeve mnogih duhovnov in svetnih predstojnikov. Zakonski mir. (Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Prošnja k N. ljubi Gospej, da bi se neka zgubljena reč našla in se zamoglo opravičenje skazati. — Hudo bolna gospodčina, nad katero so zdravniki že obupali, živo priporočena Mariji Pompejski, sv. Jožefu, sv. Antonu in 14 pomočnikom v sili, da bi sprosil zdravje, ako je Božja volja. Zahvala se po uslišanji razglasi po Danici. — Priporočena bolna gospá in ravno tako star oče za pomoč. — Služabnica prosi za srečno razvozlanje zavozljane zadeve. Uslihanje se bode z zahvalo sporočilo.

Zahvale.

Marijo Devico, lursko Mater Božjo, očitno zahvaljujem, da sem vsaj z nevarne bolezni okreval, dasi nisem še popolnem zdrav V bolezni zatekajmo se k Mariji Devici, Zdravju bolnikov.

Rudolf M. Gregorič,
kooperator.

Da spolnim davno obljubo, se tukaj očitno zahvalim za zopet podeljeno mi zdravje. Več kot leto in dan nisem mogel opravljati duhovske službe zaradi vratne bolezni. Zatekel sem se v svoji stiski k presv. Sercu Jezusovemu, k naši ljubi Gospej presv. Serca, sv. Jožefu in sv. Benediktu, ter rabil lursko vodo in glej — ljubo zdravje se mi je vernilo, ter da eno leto že zopet brez težav pastirujem. Zato bodi očitna zahvala presv. Jezusovemu sercu, da se me je usmilo na prošnjo Marijino, sv. Jožefa in sv. Benedikta ter rečem Vam vsem, ki ste v sili: Išcite pomoči ondi, kjer jo gotovo najdete: pri Jezusovem in Marijinem Sercu, ki sta zares zakladišče milosti in dobrot. Poskusi tudi ti in prepričaj se boš, da govorim resnico.

V Železnikih 26. oktobra 1892.

Franc Rihar,
kaplan.

Listek za raznoterosti.

Pisma verne vdanosti do prevzvišenega knezo-škofa prihajajo vedno bolj pogosto. Samo številka „Slovenčeva“ od 2. t. m. ima imena od 12 občin.

Ravno ta dan se je poklonil preč. stoljni kapitelj Njih prevzvišenosti in milostni gospod stoljni prošt je po navdušenem nagovoru Njihovi milosti izročil priserčno vdanostno izjavo prečastite duhovščine ljubljanske dekanije. Prevzvišeni gospod naš pastir so o tej priliki, iskreno zahvalivši se za nepričakovani poklon, v svoji navadni pohlevnosti omenili, da Njih terdno zaupanje pri enacih viharjih, kakor je zdaj, je to, da Božja previdnost iz hudega kaj

dobrega obudi, in priporočili so verno in gorečo molitev. Zoper nasprotnike, kakor druge poti, tako tudi zdaj ni bilo nobene grenke besede iz njihovih ust.

Obolel nekoliko huje je bil prečast. g. kanonik Jožef Marn, tudi preč. kan. Ant. Urbas se je zaradi bolezni v persih preselil v hiralnico; pa obema, hvala Bogu, je bolje. Nevarno bolan je č. g. kaplan Val. Lavtar v Kropi. Vsi v molitev priporočeni.

Ves mesec oktober je bila šenklavška cerkev napolnovana pri molitvi rožnega venca in blagoslova; tako tudi frančiškanska in druge cerkve. Vsi Svetnikov praznik so premilostni gospod knez in škof pri polni stoljni cerkvi imeli veliko pontifikalno sv. mašo; vernih duš dan pa so opravljali v šenklavžu milostni gospod stoljni prošt sv. opravilo. Po vsih cerkvah in na mestnem pokopališču se je veliko molilo za pokoj vernih duš v vicah.

Katoliška bukvarna v Ljubljani je založila knjižico: „Kerščanski nauk za pervence.“ (Prvo in drugo šolsko leto.) Sostavil Simon Zupan, katehet. Peti natis. — Ta katekizem je od škofijstva in ministerstva poterjen za ljudske šole na Kranjskem, morejo ga čč. gg. veroučitelji rabiti s pridom v prvem in drugem razredu ljudskih učilnic. Cena vezanega iztisa 10 kr.

Dalje priporočeno: 5 Tantum Ergo in petero Mašnih pesem, za mešan zbor zložil Ign. Hladnik. Cena 40 kr.

Kaj bo s to „dijaško mizo?“ Uzela nam je za nekih 157 dijakov in družih šolcev za mesec oktober. 245 gld. 21 sld. Pomanjkanje je veliko pri šolski mladini. Bog živi in blagoslovi dobrotnike in prijatelje mladine!

Oziroma na bratovščino sv. Ursule se včasi oprušuje, kako je žnjo? Na to odgovorimo, da njen sedež je pri čč. oo. kapucinih v Celji. Kdor tedaj bi jo želel ustanoviti, bolj natanko o nji zvedeti itd., naj se oberne do č. P. Alfons-a Marijo Vaksel-na, vikarija v kapucinskem samostanu in vodja bratovščine sv. Ursule.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Nekdo, da bi se med dijaki vterdilo katoliško življenje, 1 gld. — Čast. g. P. 1 gld. — Č. g. kaplan Peter Bohinjec 5 gld. — «Stava v zad. rubriških» 1 gld. — Neimen. 4 gld. — Dobrotna gospa B. A. 5 gld. (Drugo željo bomo skušali spolniti. Vr.) — Iz Radolice 2 gld. — Gospod iz Notranjskega, da bi dijaki molili za njegove ranjce, 1 gld. — Č. g. duh. pastir Prim. (zadnjič po zmoti «Fr.» Peterlin 50 gld. — Neimen. 4 gld. — Č. g. župnik A. Turk 3 gld. — Neimen. z Dolenjskega 20 gld. — G.-ič 1 gld.

Za sv. Detinstvo: Jože Tavčar cerkvenik na Brezji, 3 gld. 50 kr. — Iz Radolice 3 gld. — Iz Kranja po Antoniji Fajfar 3 gld.

Za brat. naše lj. Gospé: J. K. 1 gld.

Za misijone: Neim. 4 g'd.

Za Marijanišče: Č. g. župnik Avg. Turk 2 gld.

Za cerkev ss. Kozma in Damijana: Neim. 1 gld.

Za pogorelce v Domžalah: Neim. 1 gld.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki Jožef Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.

* O Luka Jeran - printeri in založniki